

www.mevzuattakip.com.tr

Aday Olup Seçilemeyen Sendika Yöneticilerinin Durumu

UYARI: Makale'nin tamamına, sitemize üye girişi yaptıktan sonra ulaşabilirsiniz. Siteye üye değilseniz, lütfen ÜYE OL butonuna tıklayarak üye olunuz. Üyelik esnasında, girilen bilgilerin şüpheli olması halinde, üyeliğiniz silinecektir.

ADAY OLUP SEÇİLEMİYEN SENDİKADA YÖNETİCİLERİNİN DURUMU

Halil MEMİŞ

Gerek milletvekilliği ve gerekse belediye genel seçimlerinde aday olmak üzere görevlerinden ayrılan kamu görevlileri ve kanunda sayılan görevlilerin, hangilerinin tekrar istifa ettikleri görev ve pozisyonlarına dönebilecekleri düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu çerçevesinde sendika yönetim, denetim ve disiplin kurullarında görev yapan personelin genel ve mahalli seçimlerde aday olması ve seçilememesi halinde, istifa ettiği tarihte sendikada ifa ettiği görevlere dönüp dönemeyeceği çoğu zaman tereddütlere neden olmaktadır.

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 18 inci maddesine göre; "Hakimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yüksek öğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri, kamu kurumu ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, aday olmak isteyen belediye başkanları ve subaylar ile astsubaylar, aday olmak isteyen siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar genel ve ara seçimlerin başlangıcından

bir ay önce seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde yenileme kararının ilanından başlayarak yedi gün içinde görevlerinden ayrılma isteğinde bulunmadıkça adaylıklarını koyamazlar ve aday gösterilemezler.” hükmü yer almaktadır.

Bununla birlikte, 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanununun 17 nci maddesinde milletvekilleri, belediye başkanları, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeleri ile muhtarların mahalli idareler seçimlerinde adaylıklarını koyabilmeleri veya aday gösterilebilmeleri için görevlerinden istifa etmek zorunda olmadıkları belirtilmiş ancak kamu görevlileri, siyasi parti il ilçe ve belde yöneticileri, Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları (subay ve astsubaylar) ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birlikler ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanların adaylığı konusunda bir hükme yer verilmemiştir.

Buna karşılık 31 Mart 2019 tarihinde yapılacak olan Mahalli İdareler Seçimlerinde, aday olabilmek için kanun gereği çekilmesi veya görevlerinden ayrılması gerekenlerin çekilme veya görevlerinden ayrılma isteğinde bulunma tarihlerinin belirlenmesine yönelik olarak Yüksek Seçim Kurulu'nun aldığı 23.10.2018 tarih ve 1026 sayılı Kararı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Karara göre;

"2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasınının 76. maddesinin son fıkrasında; hakimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile, yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ve Silahlı Kuvvetler mensuplarının görevlerinden çekilmedikçe aday olamayacakları ve milletvekili seçilemeyecekleri belirtilmiştir.

2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanununun 17. maddesinde; milletvekilleri, belediye başkanları, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeleri ile muhtarların mahalli idareler seçimlerinde adaylıklarını koyabilmeleri veya aday gösterilebilmeleri için görevlerinden istifa etmek zorunda olmadıkları belirtilmiş, ancak kamu görevlileri, siyasi parti il, ilçe yöneticileri, Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları (subay ve astsubaylar) ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanların adaylığı konusunda bir hükme yer verilmemiştir. Bu durumda kamu görevlilerinin, siyasi parti il, ilçe yöneticilerinin, Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları (subay ve astsubaylar) ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanların adaylığı konusunda 2972 sayılı Kanununun 36. maddesi ile atıf yapılan 2839 sayılı

Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 18., 19. ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 40. maddelerinin uygulanması gerekmektedir.

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun "Adaylık için görevden çekilmesi gerekenler" başlıklı 18. maddesinde; "Hâkimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yüksek öğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri, kamu kurumu ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, aday olmak isteyen belediye başkanları ve subaylar ile astsubaylar, aday olmak isteyen siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar genel ve ara seçimlerin başlangıcından bir ay önce seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde yenileme kararının ilanından başlayarak yedi gün içinde görevlerinden ayrılma isteğinde bulunmadıkça adaylıklarını koyamazlar ve aday gösterilemezler." hükmüne yer verilmiş olup, bu hüküm uyarınca 31 Mart 2019 tarihinde yapılacak mahalli idareler seçimlerinde aday olabilmek için kamu görevlileri, siyasi parti il, ilçe yöneticileri, Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları (subay ve astsubaylar) ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar seçimin başlangıç tarihinden bir ay önce görevlerinden ayrılma isteğinde bulunmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

2839 sayılı Kanun'un 18. maddesinde, görevden ayrılması gerekenler ile ilgili genel kurala yer verilmiş olup, mahalli idareler seçimlerine katılacaklar açısından istisnalar 2972 sayılı Kanunun 17. maddesinde sayılmıştır. İstisna hükmünde kendilerine yer verilmediğinden görev yaptıkları yerden aday aday olmak isteyen siyasi partilerin il, ilçe teşkilatlarının yönetim kurulu başkan ve üyelerinin de istifa etmeleri gerekmektedir.

Öte yandan; 2839 sayılı Kanunun 18. maddesinde; aday aday olabilmek için belirli bir tarihte "görevden ayrılma isteğinde bulunma" koşulu getirilmiş, bu koşulun istifa şeklinde ayrılma ile sınırlı olduğu, emeklilik suretiyle daha sonra vaki olacak ayrılmalarda bu tarihin aranmayacağı yolunda bir hükme yer verilmemiştir. Başka bir anlatımla, istifa veya emeklilik suretiyle ayrılma arasında fark aranmadan, "görevden ayrılma" biçiminde kapsayıcı bir ifade kullanılmıştır.

Bu nedenle; 2839 sayılı Kanun'un 18. maddesi kapsamına giren kamu görevlileri, siyasi parti il, ilçe teşkilatı yöneticileri, Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları (subay ve astsubaylar) ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya

ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanların 31 Mart 2019 tarihinde yapılacak Mahalli İdareler Seçimlerinde aday olabilmeleri için, istifa veya emeklilik yoluyla ayrılanlar arasında bir ayırım yapılmaksızın istifa veya emeklilik dilekçelerini yukarıda öngörülen sürede vermiş olmaları gerekir. Aksi halde, öngörülen tarihten sonra emeklilik veya istifa isteminde bulunanların 31 Mart 2019 tarihinde yapılacak seçimde aday olmalarına kanunen imkan bulunmamaktadır."

Bu kararla, aday olabilmek için kanun gereği çekilmesi veya görevlerinden ayrılması gerekenlerin çekilme veya görevlerinden ayrılma isteğinde bulunma tarihleri belirlenmiş olup, 2972 sayılı Kanunda zikredilmeyen ilgililer hakkında da karar verilmiştir.

Ayrıca, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun ek 7 nci maddesinde; "Yüksek mahkeme üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar ile Subay ve Astsubaylar hariç olmak üzere; milletvekili ve mahalli idareler genel ve ara seçimlerinde aday ve aday adayı olan Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, adaylığı veya seçimi kaybetmeleri halinde, Yüksek Seçim Kurulunca seçim sonuçlarının ilanını takip eden bir ay içinde müracaat etmeleri kaydıyla eski görevlerine veya kazanılmış hak aylık derecelerindeki başka bir göreve dönebilirler." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 4688 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde; "...Sendikaya üyelik, kamu görevlisinin üç nüsha olarak doldurup imzaladığı üye formu ile sendikaya başvurusu ve başvurunun sendika yetkili organınca kabulü ile kazanılır..." hükmü, 16 ncı maddesinde; "... Çekilme, göreve son verilmesi veya sair nedenlerle kamu görevinden ayrılanların üyelikleri, sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri, farklı bir hizmet koluna giren kuruma atanarlardan sendika üyesi olanların ise üyelikleri, varsa sendika şubesi ve sendika organlarındaki görevleri sona erer, ancak varsa konfederasyon organlarındaki görevleri devam eder..." hükmü yer almaktadır.

Genel ve mahalli seçimlerde aday olan ancak seçilemeyen söz konusu ilgililerin yukarıda yer verilen hükümler ve yukarıda verilen karar göz önüne alındığında, kamu görevliliğinden çekildikleri tarih ile tekrar göreve başladıkları tarih aralığında kamu görevlisi olarak görev yapmamaları nedeniyle sendika üyeliklerinin sona erdiğine şüphe bulunmamaktadır.

Bu nedenle bu gibilerin, sendika organlarındaki görevlerine dönmeleri mümkün değildir. Bu gibilerin kamu görevlisi olarak yeniden başlamak üzere müracaatları sonucu atamaları yapıldıktan sonra bir kamu görevlileri sendikasına üye olmaları ve belirtilen görevlere tekrar seçilmeleri mümkündür.[\[1\]](#)

[\[1\]](#) Devlet Personel Başkanlığının 06/11/2014 tarih ve 5987 sayılı görüşü.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA